

IPA Program prekogranične saradnje Srbija-Bosna i Hercegovina 2021-2027

Bilten broj 12
jul 2025.

O PROGRAMU

U vremenu kada su zajednički odgovori na izazove naročito važni, Srbija i Bosna i Hercegovina započele su novo poglavlje prekogranične saradnje. U okviru IPA III, objavljen je prvi poziv za podnošenje prijedloga projekata, vrijedan 9 miliona eura iz fondova Evropske unije. Program je usmjeren na ulaganje u mlade, obrazovanje i vještine, kao i na razvoj turizma uz očuvanje kulturnog i prirodnog naslijeđa.

Svečani početak obilježen je nizom događaja koji su privukli veliki broj potencijalnih korisnika. Prvo je 3. decembra 2024. godine u hotelu "Grand" u Tuzli održana Info sesija i Forum za traženje partnera, gdje je oko 90 učesnika iz obje zemlje imalo priliku da se upozna s uslovima Poziva, razmijeni ideje i započne nova partnerstva.

Nekoliko dana kasnije, 10. decembra, u svečanoj sali Gradske kuće u Užicu, održana je konferencija povodom objavljivanja prvog poziva, koja je okupila predstavnike institucija, organizacija i lokalnih samouprava. U radnoj i konstruktivnoj atmosferi, učesnici su razgovarali o značaju prekogranične saradnje i dobili korisne informacije o daljim fazama procesa odobravanja projekata.

U narednom periodu očekuje se izbor najuspješnijih projektnih prijedloga, čija će realizacija konkretno doprinijeti kvalitetnijem životu građana pograničnih područja.

Lov na razvoj: Kako su Han Pijesak i Loznica zajednički ucrtali novu mapu ruralnog turizma

Dok mnogi regioni još traže formulu za održivi razvoj, opština Han Pijesak i grad Loznica su – uz pomoć Evropske unije – već počeli je sprovode. Projekat „Razvijanje ruralnog turizma kao osnove za budući održivi razvoj prekograničnog područja Srbije i Bosne i Hercegovine“ pokazuje kako saradnja lokalnih zajednica, lovačkih udruženja i turističkih aktera može rezultirati konkretnim promjenama na terenu. Nakon godinu dana implementacije, efekti su već vidljivi, a perspektive ohrabrujuće.

U Loznici i Han Pijesku obnovljeni su i opremljeni lovački domovi, čime je unaprijeđena infrastruktura koja više ne služi samo lovcima, već postaje dio šire turističke ponude. U Tršiću je završen objekat u kojem će uskoro biti otvoren Centar za promociju ruralnog turizma – mjesto susreta prirode, tradicije i savremenih razvojnih koncepata. Do kraja ljeta planira se postavljanje osmatračnica na različitim lokacijama, kao i nabavka dva terenska vozila, čime se dodatno jačaju kapaciteti organizacija koje sve više učestvuju u kreiranju i upravljanju turizmom.

Predstavnici Lovačkog udruženja „Gučevo“ ističu da im je projekat omogućio transformaciju – od čuvara prirode do partnera u turizmu. Zahvaljujući finansijskim sredstvima EU, objekat je adaptiran i opremljen, a uloga udruženja u lokalnoj zajednici znatno je ojačana.

Održane su četiri radionice na kojima su učesnici iz Han Pijeska i Loznice, uz podršku trenera-fasilitatora, mapirali resurse prekograničnog područja i osmislili prijedloge za nove turističke proizvode. U proces su uključene i lokalne turističke organizacije, a krajnji rezultat biće poseban turistički vodič. Također su izrađena dva važna dokumenta: Prekogranična studija o ruralnom razvoju i zaštiti okoliša te Strategija razvoja turizma općine Han Pijesak – prvi takav dokument u toj lokalnoj zajednici.

Posebna vrijednost projekta leži i u njegovoj digitalnoj dimenziji. U toku je izrada digitalnih mapa koje će obuhvatiti ključne tačke turističke ponude – od pješačkih i biciklističkih staza do kulturno-historijskih lokaliteta i ugostiteljskih objekata. Paralelno se razvija mobilna aplikacija koja će imati višestruku funkciju – vodič za posjetioce, alat za promociju, ali i sredstvo za praćenje divljih životinja.

U Han Pijesku naglašavaju da je projekat, iako složen, omogućio povezivanje brojnih učesnika s obje strane granice i pružio temelj za buduće zajedničke inicijative. Razvoj turizma posljednjih godina postao je prioritet općine, a ovim projektom dodatno su ojačani institucionalni i kadrovski kapaciteti. Iskustva stečena tokom implementacije poslužiće kao osnova za nove projekte i još jaču regionalnu saradnju.

Ukupna vrijednost projekta je 339.971 eura, a realizuje se u periodu od 15. septembra 2023. do 14. septembra 2025. godine. Ipak, već sada je jasno da će njegovi efekti trajati duže – u jačanju infrastrukture, stvaranju novih turističkih ponuda, ali i u građenju povjerenja i partnerstva na prekograničnom nivou.

Od ideje do realnosti: Kako je NESESER pokrenuo novu generaciju poduzetnika u Brčkom i Loznici

NESESER – Newly Established Start-up Enterprise Services – nije bio samo naziv projekta već i simbol jedne vizije: da se mladima, ženama i početnicima u poduzetništvu ponude pravi alati, podrška i prostor kako bi njihove ideje postale stvarnost. Ono što je započelo kao inicijativa u okviru IPA II Programa prekogranične saradnje Srbija-Bosna i Hercegovina, pretvorilo se u snažan pokretač društvenih i ekonomskih promjena u dvije pogranične zajednice.

Od samog početka, projekat je imao jasan cilj – osnažiti lokalne zajednice kroz poduzetništvo. I to ne samo na papiru. U Brčkom i Loznici izgrađeni su i opremljeni biznis inkubator centri – moderni, funkcionalni i pristupačni prostori u kojima se već razvijaju 33 novoosnovana. Ovdje su dobili računare, mentore, pravnu podršku i pristup mrežama i potencijalnim klijentima.

Kroz 33 radionice i edukativna događaja, sa preko 100 učesnika – više od polovine žena i veliki broj mladih iz ranjivih grupa – NESESER je postao mjesto znanja, razmjene i ohrabrenja. A onda je krenula prava promjena.

Nastala je platforma Start-up Talky Walky, digitalni prostor za učenje, umrežavanje i podršku, koju danas hvali devet od deset korisnika. Usijedili su promotivni događaji, video priče o uspjehu, prvi prekogranični Start-up forum, čiji je uspjeh odjeknuo čitavim regionom.

Jedna korisnica inkubatora iz Brčkog kratko je opisala uticaj: „Kroz NESESER sam dobila priliku koju nisam mogla ni zamisliti – edukaciju, prostor za rad, podršku mentora i osjećaj zajedništva. Moj biznis sada ima viziju i podršku. Ovdje, u mom gradu.“

Ali, projekat nije stao samo na podršci pojedincima. Osažio je i institucije. Organizovane su studijske posjete, analize ekonomskog stanja, radionice za donosiocje odluka i specijalizovani trening trenera koji je ojačao kapacitete timova za upravljanje inkubatorima. Sa znanjem i opremom, projekat je postavio temelje za dugoročni uticaj i održivost.

NESESER je postao prepoznatljiv brend podrške start-up kulturi u prekograničnom regionu. Promocijom u medijima i na društvenim mrežama za njega je čulo preko pola miliona ljudi.

Zašto je NESESER važan i nakon što je projekat završen? Zato što je pokazao da je moguće povezati mlade ljude s institucijama. Moguće je pokrenuti ideje i pretvoriti ih u stvarne poslove. Moguće je, uz dobru volju i podršku, izgraditi nešto što ostaje.

Projekat NESESER, realizovan u periodu februar 2023 – januar 2025, ukupne vrijednosti 390.000 eura, predstavlja dokaz da strateška ulaganja u lokalno poduzetništvo mogu stvoriti trajne rezultate i pokrenuti pozitivne promjene u zajednici.

Kad zdravlje dođe u selo: Kako je projekat HEAL promijenio živote starijih osoba u prekograničnom području

U vremenu kada broj ljudi starijih od 60 godina vrtoglavo raste, važno je zapitati se da li naše najstarije sugrađane dovoljno primjećujemo i čujemo — da li im je dostupna adekvatna medicinska njega? Upravo tu počinje priča o projektu „Zdravo starenje u prekograničnom području – HEAL“, koji je proteklih mjeseci pokazao kako pažnja, posvećenost i saradnja mogu donijeti konkretnu pozitivnu promjenu u životima ljudi koji najčešće ostaju u sjeni — starijih osoba u ruralnim sredinama.

U Inđiji, Šidu, Rumi i Irigu, tokom februara i marta 2024. godine, organizovani su Info dani s besplatnim zdravstvenim pregledima, gdje su prisutni mogli da izmjere pritisak, šećer, holesterol, trigliceride, a bilo je i razgovora o mentalnom zdravlju, zdravoj ishrani i fizičkoj aktivnosti. Možda i najvažnije od svega – bilo je vremena za razgovor, brigu, ljudskost.

„Ne sjećam se kad sam zadnji put imao priliku da provjerim svoje zdravlje. Hvala vam, djeco!“, poručio je jedan od korisnika, ostavivši snažan utisak na sve koji su učestvovali u realizaciji aktivnosti.

Volonteri Crvenog križa, obučeni i spremni, bili su srce ovog poduhvata. Nisu samo mjerili parametre – slušali su, objašnjavali, ohrabrivali. A kada bi pregledi pokazali nešto zabrinjavajuće, organiziran je dolazak ljekara – direktno u selo, tamo gdje nema ambulate niti redovnih ljekarskih kontrola.

Projekat HEAL je dokazao da prevencija nije privilegija, već pravo. Da je rano otkrivanje bolesti jednako važno u Irigu kao i u Beogradu. I da postoji način da se to postigne – uz podršku Evropske unije, dobru organizaciju i tim ljudi koji vjeruju da svako zaslužuje šansu za dostojanstveno starenje.

Učesnici i lokalni timovi potvrdili su značaj ovih aktivnosti. Iz Kiseljaka poručuju: „Mnogi ljudi nisu znali da imaju povišen šećer. Svi su bili zahvalni na mogućnosti da provjere zdravstveno stanje.“ Crveni križ Ruma ističe odličnu saradnju s medicinskom službom, dok se u Staroj Pazovi akcija realizuje zajedno s Vojskom Srbije i planira se nastavak pod nazivom „Vojni ljekar u selu“. U Novom Gradu, jedna osoba je nakon pregleda odmah otišla lekaru – što joj je možda produžilo život.

Projekat „Zdravo starenje u prekograničnom području – HEAL“ realiziran je od novembra 2023. do augusta 2024. godine, ukupne vrijednosti 254.447,77 eura. Iako je njegova provedba formalno završena, rezultati i pozitivni efekti su i dalje prisutni – kroz promjene u lokalnim zajednicama, poboljšano zdravlje korisnika i obnovljeno povjerenje starijih građana.

Put koji spaja više od dvije zemlje: Kako je “E-CrossPass” postao nova arterija balkanskog turizma

Zamislite da hodate stazom kroz guste šume, preko planinskih prijevoja, uz kristalno čiste rijeke i kroz sela gdje vas dočekuju osmijesi, domaći med i priče predaka. Sve to – i mnogo više – danas je stvarnost zahvaljujući projektu “E-CrossPass”, ambicioznoj i uspješno realiziranoj inicijativi koja je povezala Zapadnu Srbiju i Tuzlanski kanton u jedinstvenu turističku cjelinu dugu čak 580 kilometara pažljivo označenih i standardiziranih pješačkih ruta.

Ali, ne radi se samo o stazama – radi se o novoj viziji turizma: infrastrukturi koja živi u skladu s prirodom, ljudima koji postaju vodiči i čuvari prirodne baštine, i zajednicama koje već osjećaju konkretne koristi ovog razvoja.

Tokom dvije godine implementacije, partneri iz Srbije i Bosne i Hercegovine – predvođeni Turističkom organizacijom Užica, Planinarskim društvom “Konjuh” iz Tuzle, Ministarstvom prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona i Planinarskim savezom Srbije – postigli su ono što je do jučer djelovalo kao san: standardizirali dio evropskog pješačkog puta E7, postavili odmorišta, mapirali najatraktivnije tačke i prenijeli znanje s razvijenih evropskih ruta na lokalni teren.

Staze koje su sada dio evropske mreže više nisu samo crte na karti – one su pravci razvoja. Kako kaže Branko Pucarević, direktor Turističke organizacije Zlatar, ovaj projekat je donio novu vrijednost ne samo turistima već i lokalnim zajednicama koje razvijaju dodatne usluge – smještaj, gastronomsku ponudu, vodičke ture i prodaju domaćih proizvoda.

Vidljivost projekta nije ostala samo na terenu. Promocija kroz sajmove, medije, promotivne filmove i virtuelne ture u Turističko informativnom centru Užica omogućila je da se potencijal ovog kraja predstavi široj publici. Obučeni lokalni vodiči i markiranti sada predstavljaju novu snagu koja će garantovati dugoročni kvalitet i sigurnost na stazama.

Projekat “E-CrossPass – Jačanje pješačkog koridora u prekograničnom području Srbije i Bosne i Hercegovine” implementiran je od 1. februara 2023. do 31. januara 2025. godine, s ukupnom vrijednošću od 403.440,81 eura. Povezivanjem prirodnih resursa, edukacijom lokalnih aktera i modernizacijom infrastrukture, ovaj projekt nije samo obogatio turističku ponudu regiona – već je postavio temelje za održivi aktivni turizam budućnosti.

Planine koje povezuju: Via Dinarica – zelena staza novih mogućnosti

U vremenu kada sve više putnika traga za iskustvima izvan uobičajenih ruta, jedna zelena linija na karti Balkana dobiva novu važnost. Projekat „Via Dinarica: Zelena staza iznad granica“ povezao je Srbiju i Bosnu i Hercegovinu ne samo fizičkom rutom kroz netaknutu prirodu, već i jasno definisanom idejom – izgradnjom zajedničke turističke ponude zasnovane na održivosti, lokalnim resursima i regionalnoj saradnji.

Sa više od 520 kilometara novih i unaprijeđenih planinarskih staza, ova inicijativa ucrtala je Srbiju na mrežu Mega Via Dinarica – jednog od najprepoznatljivijih brendova aktivnog turizma u regionu. Na terenu to znači 360,2 km novih, označenih i opremljenih trasa u Srbiji i 160 km u Bosni i Hercegovini, uz dodatnih 320,6 km obnovljenih i procijenjenih staza za primjenu standarda turizma s niskim uticajem na okoliš (Low-Impact Tourism).

Ipak, brojke, ma koliko impresivne bile, nisu jedini pokazatelj uspjeha. U središtu projekta nalazi se čovjek – lokalni vodič, čuvar parka, zaljubljenik u planinarenje, domaćin koji nudi smještaj u podnožju planine. Za njih su realizirane četiri radionice – od upravljanja portalom Via Dinarica, preko tehničke obuke za označavanje i održavanje staza, do treninga za avanturističke vodiče. Ukupno 101 učesnik iz preko 35 organizacija osposobljen je da aktivno sudjeluje u razvoju i održavanju ove rute.

Turistički info hubovi u prekograničnom području dobili su tehničku podršku i opremu, čime su dodatno ojačani kapaciteti za pružanje informacija, promociju i poticanje aktivnog odmora.

Značajan rezultat projekta je i uspostavljanje funkcionalne mreže svih učesnika. Potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju, 32 organizacije iz javnog, privatnog i civilnog sektora obavezale su se na nastavak saradnje u oblasti upravljanja, razvoja i zajedničke promocije staze. Ovo predstavlja konkretan korak ka stabilnoj strukturi upravljanja, što je jedan od osnovnih preduslova za dugoročnu održivost.

Projekat „Via Dinarica: Zelena staza iznad granica“ realiziran je u periodu od 1. marta 2022. do 28. februara 2025. godine, sa ukupnom vrijednošću od 337.555,55 eura. Svojim rezultatima, značajno je doprinio uključivanju Srbije u regionalnu mrežu Via Dinarica i postavio temelje za daljnji razvoj održivog turizma u Dinaridima. Ovo nije bio samo projekat – ovo je bio početak jedne trajne priče o povezivanju, saradnji i zajedničkom pogledu ka budućnosti.

Jedinstvena adresa za velike ideje: Kako je projekat za mlade poduzetnike unio novu energiju u prekogranični region

Na području Sremskog okruga u Srbiji i gradova Tuzla, Lukavac i Živinice u Bosni i Hercegovini, dugo je postojao isti izazov: mladi su se suočavali s raznim ograničenjima. Nedostatak relevantnih znanja i vještina, visoka nezaposlenost i ograničen pristup poslovnim prilikama gušili su njihovu kreativnost i ambicije. A onda je došao projekat „Sve na jednom mjestu za podršku omladinskom poduzetništvu i prekograničnoj saradnji“ — i stvari su počele da se mijenjaju.

Ova inicijativa nije nudila brza rješenja, već je izgradila čitav sistem podrške: od istraživanja potreba mladih i tržišta rada, preko inovativnih programa obuka, do mentorstva i povezivanja mladih s investitorima. Cilj je bio jasan — omogućiti mladima, posebno onima iz ranjivih grupa, da steknu vještine, samopouzdanje i podršku potrebnu da pokrenu vlastiti biznis ili se zaposle.

Partnerstvo koje stoji iza ovog projekta bilo je jednako inspirativno kao i njegovi rezultati. Centar za omladinski rad iz Srbije, Centar za omladinsko obrazovanje iz BiH, Udruženje mladih Sremska Mitrovica i Fondacija tuzlanske zajednice udružili su snage da mladima ponude više od šanse — ponudili su im oslonac.

„Ovo nije bio samo projekat, već početak jedne nove priče u regionu. Postavili smo temelje za buduću prekograničnu saradnju i stvorili generaciju mladih koji imaju snagu da pokrenu promjene“, rekao je Marko Petrović, direktor Centra za omladinski rad.

Njegove riječi potvrđuje i Amra Šabić, menadžerica programa u Fondaciji tuzlanske zajednice: „Pokazali smo da mladi, kada dobiju prave alate i prilike, mogu učiniti čuda. Rezultati su opipljivi — novi biznisi i značajno poboljšana zapošljivost.“

Projekat je detaljno analizirao potrebe mladih, poslodavaca i malih i srednjih preduzeća u prekograničnom području. Na osnovu rezultata razvijena su četiri programa obuke — od finansijske pismenosti do preduzetništva i mentorstva. Obučeno je šest trenera koji su dalje širili znanje.

Više od 20.000 mladih informisano je kroz promotivne aktivnosti, a 50 najmotiviranijih učestvovalo je u šestomjesečnom intenzivnom programu. U okviru mentorstva razvijeno je 20 biznis ideja, a dvije su već prerasle u konkretna preduzeća.

Održane su i dvije studijske posjete sa više od 130 učesnika, kao platforma za razmjenu iskustava i umrežavanje mladih poduzetnika iz Srbije i BiH. Završna konferencija u Sremskoj Mitrovici bila je kruna projekta — mladi su predstavili svoje ideje investitorima i donosiocima odluka.

Projekat je realiziran od 1. aprila 2023. do 30. septembra 2024. godine, s ukupnom vrijednošću od 215.629,61 eura. Iako je formalno završen, njegov uticaj traje i dalje — kroz nove poduzetničke inicijative, obučene mentore i mlade koji više ne čekaju prilike, već ih sami kreiraju.

Stare pruge u novom ruhu

Zamislite da zakoračite u stari voz, čujete zvuk parne lokomotive i osjetite dah prošlih vremena – ali kroz savremenu, interaktivnu postavku koja vas vodi kroz vrijeme i prostor, preko granica i kroz priče koje nas povezuju. Upravo to nudi projekat „Stare pruge za novu saradnju i nova iskustva“.

Ova inicijativa, podržana finansijskim sredstvima Evropske unije, ne samo da je oživjela sjećanja na zlatno doba uskotračnih pruga, već je stvorila nove mostove saradnje kroz kulturu, turizam i inovacije. Četiri partnera – BIPS Beograd, FORCA Požega, LINK Mostar i Općina Banovići – udružili su snage kako bi kulturno-historijsko naslijeđe regije pretočili u savremen turistički proizvod.

U središtu Požega otvorena je stalna multimedijalna izložba „Stare željeznice zapadne Srbije“, koja posjetiocima nudi jedinstven doživljaj kroz video sadržaje, interaktivne ekrane i autentične eksponate. Izložba donosi priču o „Ćiri“ – legendarnim uskotračnim vozovima koji su oblikovali živote generacija.

S druge strane granice, u Banovićima, otvoren je multimedijalni izložbeni prostor koji kombinira industrijsko naslijeđe i prirodne ljepote. Savremeno opremljen centar posjetioce vodi na virtualno putovanje od Banovića do Požega, kroz bogatu historiju i pejzaže regije. Interaktivni tableti, pametne ploče i e-vodiči omogućavaju da se prošlost vidi, dodirne i doživi.

„Ovo je više od muzeja. Ovo je kapija ka prošlosti, ali i zajedničkoj budućnosti“, rekao je jedan od posjetilaca izložbe u Požegi, dok je turist iz BiH dodao: „Interaktivni sadržaji su sjajni! Ovako se baština prenosi novim generacijama.“

Formirana je mreža kulturnih i turističkih aktera koja otvara prostor za nove zajedničke inicijative. Poseban fokus stavljen je na obrazovne sadržaje, s ciljem da se djeca i mladi povežu s kulturnim naslijeđem kroz iskustveno učenje.

„Ovo je treći infrastrukturni projekat koji smo realizovali u 26 godina. Ponosni smo što ostavljamo trajni trag u zajednici, spajajući istoriju, tehnologiju i emociju“, istakao je Goran Đukić iz FORCA-e.

Ukupna vrijednost projekta „Stare pruge za novu saradnju i nova iskustva“ iznosi 390.184 EUR, od čega Evropska unija finansira 331.267 EUR. Projekat traje od 1. augusta 2023. do 31. jula 2025. godine. Kroz inovativan prikaz prošlosti, ovaj projekat pokazuje kako stare pruge mogu postati novi putevi saradnje, znanja i doživljaja – putevi koji vode ne samo ka destinacijama, već i ka boljoj povezanosti, razumijevanju i zajedničkoj budućnosti.

Čarobni pogled kroz dvogled

U svijetu gdje putnici sve više traže autentična iskustva, a zajednice tragaju za održivim modelima razvoja, jedan projekat na granici Srbije i Bosne i Hercegovine spojio je ono što rijetko ide zajedno – prirodu, posao i socijalnu inkluziju. Projekat „Eko turizam u prekograničnom području Srbije-BiH – Posmatranje ptica preko granice“ pokazao je da razvoj turizma ne mora značiti uništavanje prirode, te da ekonomsko osnaživanje može krenuti od – ptičijeg gnijezda.

Ideja je bila jednostavna, ali snažna: iskoristiti ogroman potencijal posmatranja ptica kao osnovu za kreiranje novih turističkih proizvoda i mehanizam uključivanja ranjivih grupa u tržište rada. To je u praksi značilo uspostavljanje novih ruta u do tada turistički manje razvijenim područjima – Donje Podrinje u Srbiji i Konjuh u BiH – gdje je priroda očuvana, ali većini putnika uglavnom nevidljiva.

Danas, zahvaljujući informativnim tablama i obučanim vodičima, te lokacije nude pravu malu avanturu – potpuno u skladu s prirodom i u službi zajednice.

Ono što ovaj projekat čini posebnim jeste njegov fokus na one koji rijetko imaju šansu da postanu dio turističke priče – osobe sa invaliditetom, mentalnim poteškoćama, žene iz ruralnih područja i korisnici socijalne pomoći. Njima su omogućene praktične obuke za izradu kućica i hrane za ptice, uz sve potrebne alate i podršku.

Zahvaljujući nabavci mašina za pakovanje, novokreirani brend “Bird’s Nest” zaživio je i izvan radionica – proizvodi su već dostupni u prodaji, a potrošači prepoznaju njihovu društvenu vrijednost.

Četrdeset turističkih vodiča obučeno je za specijalizovane ture posmatranja ptica. Organizirane su studijske posjete, edukativne igre za djecu, kao i promotivne kampanje putem medija, uključujući video spotove i putovanja za novinare. Posmatranje ptica više nije samo hobi entuzijasta – postalo je sredstvo ekonomskog i društvenog razvoja.

Ključ uspjeha leži u partnerstvu. Caritas Šabac, Crveni križ Tuzlanskog kantona i Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije udružili su snage da kreiraju zajedničke proizvode, obuke i promocije – ali i mrežu aktera koja će nastaviti saradnju i nakon završetka projekta.

Ptice će nastaviti migrirati preko granica, ali sada će ih pratiti i turisti, lokalni vodiči i nove generacije društvenih preduzetnika. Put koji su prvi utabali učesnici ovog projekta ostaje otvoren za sve.

Projekat „Eko turizam u prekograničnom području Srbije-BiH – Posmatranje ptica preko granice“ realizovan je u periodu od 1. maja 2023. do 30. aprila 2025. godine. Ukupna vrijednost projekta iznosila je 209.847,86 eura. Nosilac projekta bio je Caritas Šabac, a partneri Crveni križ Tuzlanskog kantona i Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije. Zahvaljujući ovom projektu, prekogranični region dobio je novu viziju razvoja – onu koja jednako gleda ka nebu i ka ljudima.

Rimski imperatori ponovo na sceni

Antički lokaliteti u Srbiji i Bosni i Hercegovini dobili su novu ulogu – umjesto da budu skriveni u arhivama i pod slojevima zemlje, postaju živa scena kulturnog turizma. Zahvaljujući projektu „Putevi rimskih imperatora“, historijsko naslijeđe pretočeno je u pokretačku snagu lokalnog razvoja i privlačnu tačku za sve one koji traže više od uobičajenih turističkih sadržaja.

Iza ovog ambicioznog poduhvata stoji snažno partnerstvo institucija i organizacija iz dvije susjedne države koje njeguju i promovišu kulturno naslijeđe – Zavod za zaštitu spomenika kulture iz Sremske Mitrovice, JU Arheološki muzej „Rimski Municipium“ iz Skelana, Turistička organizacija Srebrenica i UG Centar za održivi razvoj i demokratiju CORD. Oni su zajednički u okviru programa prekogranične saradnje, od juna 2023. do decembra 2024. godine, oživjeli prošlost i pretvorili je u novu šansu za lokalni razvoj.

U fokusu je bio Rimski Municipium u Skelanima – značajno arheološko nalazište koje je dobilo novu zaštitu i vrednovanje kroz projektne aktivnosti. Istovremeno, u Sremskoj Mitrovici su rekonstruisani drevni mozaici, koji su postali dio stalne ponude Carske palate. Na taj način, ne samo da su spašeni vrijedni ostaci antičke civilizacije, već su pretvoreni u vrijedan sadržaj za sve znatiželjne istraživače historije i kulture.

Pažljivo osmišljeni turistički itinereri povezali su arheološke lokalitete s drugim lokalnim atrakcijama, pretvarajući putovanje kroz ovaj kraj u istinsko iskustvo. Svaka lokacija na ruti priča svoju priču, a zajedno grade novu sliku regije – kao prostora koji ne samo da čuva prošlost, već je i mudro koristi za budućnost.

Organizovane su radionice za članove projektnog kluba, lokalne turističke radnike, entuzijaste i kulturne aktere koje su omogućile prostor za dijalog, učenje i nove ideje. Tako je uspostavljena i mreža ljudi koji će nastaviti da grade održivi turizam u regiji.

Projekat „Putevi rimskih imperatora“ realizovan je u periodu od juna 2023. do decembra 2024. godine. Ukupna vrijednost projekta iznosila je 382.926,25 eura. Ova inicijativa predstavlja vrijedan primjer kako kulturno naslijeđe može postati osnova za nove turističke prilike i oživljavanje lokalnih zajednica. Zaštita i promocija historijskih lokaliteta, razvoj turističkih ruta i jačanje kapaciteta lokalnih aktera zajedno čine trajno naslijeđe ovog projekta. Kako je projekat završen tako se počinje osjećati njegov uticaj – na licima posjetilaca, u kalendarima novih tura i u sve življoj kulturnoj sceni prekograničnog područja.

O nama

IPA Program prekogranične suradnje Srbija-Bosna i Hercegovina 2021-2027 realizuje se u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III).

Obje države zajedničkim snagama provode Program. Ministarstvo za evropske integracije Republike Srbije i Direkcija za evropske integracije Bosne i Hercegovine zaduženi su za koordinaciju Programa i nazivamo ih Operativne strukture. Ministarstvo finansija Republike Srbije, Odeljenje za ugovaranje i finansiranje Programa iz sredstava Evropske unije (CFCU) odgovorno je za sve ugovore kao Ugovorno tijelo (CA).

Program se provodi uz pomoć Zajedničkog tehničkog sekretarijata (JTS).

Ukupni budžet Programa za period 2021-2027 iznosi 14.000.000 EUR, dok je očekivano sufinansiranje korisnika 2.223.529,42 EUR.

Do sada je u okviru Programa, od njegovog osnivanja 2007. godine, ugovoreno 75 projekata, ukupne vrijednosti nešto više od 23 miliona evra.

www.srb-bih.org
www.facebook.com/ipa.cbc.srbbih
www.cbc-srb-bih.euzatebe.rs

Ovaj program finansira Evropska unija
Ovaj bilten je porizveden uz finansijski podršku
Evropske unije. Sadržaj biltena je isključiva
odgovornost operativnih struktura uključenih u
implementaciju programa prekogranične saradnje
Srbija - Bosna i Hercegovina 2021-2027, te ni na koji
način ne održava stavove Evropske unije.